



چگونه به

## حفظ منابع طبیعی کشورم

کمک کنیم؟



همچنین انتظار می‌رود اگر در هر یک از مراحل تصمیم‌گیری، اجرا و نظارت فعالیت‌های اقتصادی و عمرانی بخش خصوصی و دولتی بویژه در عرصه‌های منابع طبیعی نقش دارید، حفاظت از منابع طبیعی اعم از آب، خاک و پوشش گیاهی منطقه را در اولویت قرار دهید تا هم جامعه دچار خسارت نشود و هم فعالیت تان در بلند مدت از پیامدهای تخریب منابع طبیعی در امان بماند.

از فعالیت‌های هر یک از ما می‌تواند به خاطر سپاری شماره تلفن امداد جنگل و مرتع ۱۵۰۴ و تماس با یگان حفاظت در مواردی نظیر آتش‌سوزی در عرصه‌های منابع طبیعی و نیز گزارش سوذجویی مخربین طبیعت و زمین‌خواران باشد. همچنین می‌توانید در صورت مشاهده هر گونه مسئله و مشکلی که منجر به تخریب منابع طبیعی منطقه زندگی‌تان می‌شود، مسئولین محلی اعم از مدیران و کارشناسان منابع طبیعی و شوراهای اسلامی را مطلع کنید و پیگیر آن باشید.



### شماره امداد جنگل و مرتع

۱۵۰۴

۲۲۴۴۶۵۳۹-۴۵

تلفن سازمان:

۲۲۴۴۶۵۰۸

تلفن دفتر روابط عمومی و امور بین الملل:

www.frw.org.ir

وب سایت:

۲۰۰۰۰۹۶۹۶

پیامک:

پیامک ۷۷۵۱۰۰۵۲



- ۵- اجرای "طرح ملی تهیه طرح‌های جامع مقابله با بیابان زایی" و "طرح استانی تثبیت شن‌های روان" در حوزه بیابان
- ۶- اجرای "طرح ملی ممیزی اراضی و تفکیک مستثنیات" و "طرح استانی حفاظت و حمایت" و "استعدادیابی، تعیین کاربری و تخصیص اراضی" و "مبارزه با پدیده زمین‌خواری" در حوزه حفاظت و امور اراضی
- ۷- اجرای فعالیت‌های مطالعاتی، آموزشی و ترویجی.

### چگونه به منابع طبیعی سرزمین‌مان کمک کنیم؟

فرقی نمی‌کند چقدر در این کره خاکی عمر می‌کنیم، کجا زندگی می‌کنیم، دارایی‌های ما چقدر است و یا شغل و حرفه و عنوان ما چیست، مهم این است که یادمان باشد همه ما در این دنیا در یک کشتی سفر می‌کنیم و تخریب قسمتی از آن همه ما را غرق می‌کند. مهم این است که نسبت به طبیعت پیرامون خود بی‌تفاوت نباشیم و به آنچه در آن رخ می‌دهد حساس باشیم. این قدم اول حمایت ما از منابع طبیعی است.

احترام به طبیعت، احترام به زندگی‌مان است. مسئولیت انسانی و اجتماعی حکم می‌کند که در کلیه شئون زندگی خود اعم از زندگی شخصی و خانوادگی و زندگی شغلی خود، حفظ طبیعت را در اولویت قرار دهیم.

حضور در جشن‌های درختکاری، تشویق اقوام و آشنایان به افزایش اطلاعات و آگاهی‌ها در زمینه منابع طبیعی، بهبود الگوی مصرف، حفظ پاکیزگی در هنگام گردشگری، عضویت در سازمان‌های فعال مردم‌نهاد در حوزه منابع طبیعی و محیط زیست و توجه به فراخوان‌های آنها، حضور فعال در انتخابات و رصد برنامه‌های کاندیداها در حوزه منابع طبیعی و محیط‌زیست از عمومی‌ترین و رایج‌ترین فعالیت‌های طبیعت‌دوستان است.

۱۵ اسفند روز ملی درختکاری و آغاز هفته منابع طبیعی و آبخیزداری گرامی باد.



دفتر روابط عمومی و امور بین‌الملل



## منابع طبیعی، ودیعه الهی

خداوند عالم آسمان ها و زمین را آفرید و انسان را به عنوان خلیفه خود قرار داد و در سکونتگاه او، از هر چیزی به صورت متعادل و متوازن خلق کرد. پروردگار عالم، منابع طبیعی یعنی هر آنچه در زمین و محیط زندگی می بینیم را و ددیعه ای برای نسل های انسان قرار داد تا بنی آدم با تدبیر از آن بهره برداری نمایند. آری خالق یکتا، انسان را از خاک آفرید و پرورش داد و او را مأمور آبادانی آن نمود.

## منابع طبیعی تجدیدپذیر

هر آنچه در کره زمین و محیط زندگی ما وجود دارد و انسان در خلق آن دخالتی ندارد، منابع طبیعی محسوب می شود. پوشش گیاهی، آب و خاک از مهمترین منابع طبیعی تجدیدپذیر هستند که در صورت بهره برداری صحیح تجدید حیات می نمایند و بر خلاف منابع تجدیدناپذیر مثل نفت، گاز و ذغال سنگ هیچ گاه تمام نمی شوند. منابع طبیعی کشورمان اعم از جنگل ها، مراتع و بیابان ها با مساحتی نزدیک به ۱۳۵ میلیون هکتار یعنی حدود ۸۳ درصد سطح کشور را شامل می شوند.

## وابستگی حیات انسان به سلامت منابع طبیعی

حکمت خداوند تبارک و تعالی در آفرینش زمین و آسمان به گونه ای است که حیات و تداوم نسل بشر به حیات و ممانت منابع طبیعی تجدیدپذیر گره خورده است. به نحوی که مدیریت این کره خاکی را به وی سپرده است تا با مصرف و بهره برداری منطقی از منابع طبیعی آن، زندگی نسل های آتی خود را نیز تأمین نماید.

هم اکنون منشاء بسیاری از فعالیت های تولیدی و اقتصادی از منابع طبیعی است. تولید اکسیژن و تلطیف هوا، جذب گرد و غبار و گاز کربنیک، کاهش آلودگی صوتی، کنترل آب های سطحی و تغذیه سفره های آب زیرزمینی، حفظ و تولید خاک، تولید علفه دام، تولید فراورده های صنعتی و دارویی، تولید عسل، تولید چوب، تنوع زیستی و محلی برای تفریح از مهمترین ثمرات جنگل ها و مراتع هستند. بهره برداری بی رویه از منابع طبیعی منجر به آسیب پذیری آن می شود به نحوی که با کوچکترین تشیی همانند خشکسالی رو به ضعف و نابودی می رود.

افزایش آلاینده های هوا، افزایش روزافزون ریزگردها، کاهش تولید

علوفه و بدنبال آن کاهش تولید گوشت، تغییر اقلیم و شرایط آب و هوایی، افزایش سیل، بهمین و رانش زمین همگی از پیامدهای تخریب و بی توجهی به این منابع خدادادی است.

## منابع طبیعی کشورمان چگونه تخریب می شود؟

حفاظت از منابع طبیعی ایران زمین در صدر برنامه های سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور قرار دارد، اما عمق و وسعت فشارهای وارده بر جنگل ها، مراتع و آب و خاک کشور در مقایسه با تلاش سازمان های مسئول برای ارتقاء کمیّت و کیفیت منابع طبیعی تناسبی ندارد، به نحوی که در سال ۲۰۰۶ از نظر شاخص عملکردی زیست محیطی در رتبه ۵۳ بودیم و در سال ۲۰۱۲ به رتبه ۱۱۴ تنزل داشته ایم که این امر نشان می دهد برخورد خوبی با طبیعت نداشته ایم.

بهره برداری بی رویه، بی ضابطه و غیرقانونی از جنگل ها و مراتع توسط ساکنین مناطق جنگلی و مرتعی، آتش سوزی های عمدی و غیر عمدی توسط جنگل نشینان، شکارچیان، گردشگران و ...، فشار روزافزون برای تبدیل کاربری عرصه های منابع طبیعی به مسکونی، کشاورزی، معدنی و دیگر فعالیت های اقتصادی، دامداری در جنگل، فقر معیشتی جوامع محلی و نیاز آنها به بهره برداری بیش از ظرفیت تجدیدپذیری منابع برای تأمین سوخت، علوفه دام، ساخت صنایع دستی و فروش چوب به کارخانجات کوچک صنایع چوب، افزایش جمعیت ساکنین مناطق جنگلی و مرتعی که برای تأمین معاش خود بر منابع طبیعی فشار می آورند، نظام بهره برداری ناکارآمد در سطح جنگل ها و مراتع و عدم انگیزه احیاء و

سرمایه گذاری برای تقویت پوشش گیاهی توسط دامداران و عدم آگاهی از مرتعداری نوین، گردشگری و نداشتن فرهنگ صحیح تفریح در عرصه های طبیعی که منجر به آلودگی های محیط زیستی و بصری و تضعیف درختان جنگلی شده و شاید از همه مهمتر، بی اعتنایی و بی تفاوتی جمع کثیری از ما نسبت به منابع طبیعی و محیط زیست پیرامونمان، از جمله مشکلات متعدد و پیچیده ای هستند که سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور در گستره پهناور ایران زمین

با آن روبروست. مشکلاتی که ناشی از ویژگی های اقتصادی و اجتماعی امروزی است و حل و فصل آنها به همکاری و یاری دستگاه های اجرایی، قضایی و قانونگذاری کشور و به ویژه کلیه اقشار مختلف مردم نیازمند است.

## سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور چگونه از منابع طبیعی حمایت می کند؟

اگر چه سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور با مشکلات و محدودیت های متعدد به ویژه کمبود نیروی انسانی و تجهیزات روز مواجه است، اما حداکثر تلاش خود را در زمینه حفظ، احیاء، توسعه و بهره برداری صحیح از منابع طبیعی به کار می گیرد.

این سازمان، طرح ها و برنامه های مختلفی برای بهبود کمی و کیفی منابع طبیعی کشور در دست اجرا دارد:

- ۱- "برنامه راهبردی آبخیزداری و حفاظت خاک" (که خود شامل ۱۰ طرح ملی و ۶ طرح استانی است) در حوزه آبخیزداری
- ۲- اجرای طرح های ملی "ساماندهی جنگل نشینان"، "صیانت و توسعه جنگل ها" و "نظارت بر بهره برداری" و "تهیه و اجرای طرح های پرورشی" در حوزه جنگل های شمال
- ۳- اجرای طرح های ملی "صیانت و توسعه جنگل های زاگرس و جنوب" و "صیانت از جنگل های ارسباران" و طرح های استانی "مدیریت جنگل های ایران تورانی"، جنگلکاری، توسعه فضای سبز و نگهداری پارک های جنگلی" و "توسعه زراعت چوب" در حوزه جنگل های خارج از شمال
- ۴- اجرای "طرح ملی مدیریت پایدار مراتع کشور" و "طرح استانی بهبود و اصلاح مراتع کشور" در حوزه مراتع

